

УВОД

Регионите заедно с техните прилежащи територии са обект на въздействие при провеждане на регионална и друг вид политика от страна на всяка държава. Съществуват различни класификации по отношение на регионите и техния обхват. Те могат да се изследват от гледна точка на: физически, географски, картографски или топографски характеристики и специфики; политическа власт и управление; културни или езикови особености и идентичност. Във връзка със това те могат да се определят като формални и неформални.

Същественото при изследването на регионите и териториите са общността и формираната социално-икономическа структура, в т.ч. и стопански комплекс. Общността с прилежащата ѝ територия е полето, в което се извършва комуникационният процес, формират се социално-икономически условия, осъществяват се социални и икономически отношения.

Именно затова регионите и регионалните общности са в основата на регионалното развитие. Те са главният обект както на изследване, така и за въздействие. Глобализацията се свят предполага изграждането на световно информационно общество, което обхваща всички равнища на управление в страните и надинституционалните връзки. В този смисъл регионалните комуникационни мрежи и общности придобиват все по-голямо значение. Същевременно фундаментът на връзката помежду им са именно комуникационните мрежи и свързващите ги канали, управлението на информацията и знанието и комуникацията. Нещо повече, този факт е в пряка връзка с новата концепция за икономика, базирана на знанието, при която като особено важен ресурс се възприема информацията. Затова и управлението на комуникациите, в частност регионалните, и връзките с обществеността придобиват съществена роля. Всъщност както държавата, така и регионалните общности са разновидности на системата. Най-адекватният и точен начин да се анализират регионалните общности, е като се приложи теорията на системите, тъй като регионалната общност е своеобразна социална система.

Знанието представлява област, в която използването на системни концепции (теория на системите) гарантира големи ползи. Съвременните и напреднали общества и икономики се възприемат като основани на знанието. Именно знанието се смята за решаващо за поддържане на богатството и конкурентоспособността. Глобалните класации на знанията на обществата често

корелират, поне до известна степен, с класацията на богатството или конкурентоспособността.¹

От една страна, знанието служи като вход или ресурс за напредналите общества и икономики, а те стават все по-зависими от него. От друга страна, създаването на знания също така генерира знания като изход, който след това се връща („рециклиран“) като принос на знанието. Зрялото производство на знания акцентира върху висококачествените знания, произведени и използвани ефективно и ефикасно. Важно място тук намира процесът и по същество ролята на иновациите за регионите и регионалните общности. В този смисъл особено значение придобива управлението на знанието в регионите. То е фактор за регионално икономическо развитие особено когато говорим за формиране на цифрови териториални общности. Въпреки това значение на знанието за икономическото представяне също е необходимо да се подчертае, че не всички последици от знанието са чисто икономически ориентирани. Неикономическите аспекти на знанието подчертават, че знанието е от решаващо значение за засилване на динамичната и висококачествена демокрация. Глобалните класации за свобода на страните (демократиите), както са проектирани и измерени от Freedom House (2003, 2004a, b)², показват ограничена тенденция на корелация с класирането на знанията например.

Това означава, че знанието е ключов ресурс и фактор, който помага за трансформирането на количественото разпространение на пазарните икономики и демокрации в икономически и политически системи с „високо качество“³. „Количественият успех“ на пазарните икономики и демокрации създава засилено търсене на производство и използване на знания.

Системното мислене и прилагането на теорията на системите изискват употребата на дефиниция за това какво представлява системата. Ашби⁴ например подчертава, че една система е набор от променливи, избрани от наблюдател. Матурана и Варела тълкуват системата като определяем набор

¹ IMD, International Institute for Management Development, IMD world competitiveness yearbook 2004. Lausanne: IMD, 2004,

<http://www02.imd.ch/documents/wcy/wcyBookTour.pdf>

² Freedom House, Freedom in the world 2003: the annual survey of political rights and civil liberties. Washington, D. C., New York: Freedom House, 2003.

³ Campbell, D. F. J. & C. Schaller (Eds.). Demokratiequalität in Österreich – Zustand und Entwicklungsperspektiven, Opladen: Leske + Budrich, 2002. Retrieved from http://www.oegpw.at/sek_agora/publikationen.htm.

⁴ Ashby, W. R. Design for a brain. London: Chapman and Hall, 1965.